

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno studentky: Bc. Kateřina Pechoušková
Název práce: **Role sociálního pracovníka v procesu budování identity dítěte v pěstounské péči**
Pracoviště: Katedra sociální práce, Filozofická fakulta

Předložená diplomová práce se věnuje významu identity dítěte v pěstounské péči (PP), jakož i rolím sociálních pracovníků oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) a doprovázejících (neziskových) organizací (DO) v procesu jejího budování. Jedná se o téma vysoce aktuální a zajímavé, pro obor sociální práce i pro zlepšování situace nezletilých dětí v pěstounské péči mimořádně důležité.

Práce je standardně dělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části práce autorka vymezuje relevantní pojmy, věnuje se vymezení systému sociálně právní ochrany dětí a náhradní rodinné péče, potažmo pěstounské péče, dále významu a procesu budování identity v dětském věku a problematice doprovázení dětí a rodin v pěstounské péči. Využívá k tomu dostupné, aktuální zdroje – jak tuzemské, tak zahraniční. Řazení kapitol je vcelku logické, jednotlivé části na sebe dobře navazují a text je povětšinou srozumitelný, s minimem chyb. Na str. 9 autorka chybně uvádí číslo zákona o sociálních službách, zřejmě se však jedná pouze o překlep nežli o faktickou chybu.

Praktická část dobře navazuje na část teoretickou, když autorka vymezuje hlavní cíl výzkumu takto: **nahlédnout do vnímání a postojů účastníků výzkumu, tedy sociálních pracovníků spolupracujících s dětmi, které nemohou vyrůstat se svými biologickými rodiči a byly svěřeny do pěstounské péče; zjistit, jak tyto podpůrné subjekty vnímají identitu těchto dětí, co si pod tímto pojmem představují, jak se na jejím utváření podílejí, a vzájemně tyto postoje porovnat.** Cíl by bylo v tomto bodě vhodné lépe specifikovat - podobně jako v jiných částech práce, kdy upřesňuje, že cílem výzkumu je zjistit, v čem se liší role sociálních pracovníků OSPOD a DO v procesu budování identity u dětí v PP, a v čem se liší nástroje využívané pracovníky OSPOD a DO v rámci doprovázení pěstounských rodin.

Autorka provedla polostrukturované rozhovory se sociálními pracovníky OSPOD a DO – v každé skupině po pěti. V popisu výzkumného souboru by bylo vhodné specifikovat kraje nebo oblasti, z nichž jednotliví respondenti působí. Data byla zpracována pomocí otevřeného kódování - výsledky analýzy jsou prezentovány smysluplně; pouze u kategorie 7.1.2. „Postoje pracovníků k identitě dítěte“ je otázkou, zda se nějak váže ke stanoveným výzkumným otázkám, případně není jasné, proč se autorka rozhodla tuto kategorii zařadit. Ostatní kategorie, resp. subkategorie jsou zvoleny vhodně – autorka správně reflektuje možnou míru zkreslení danou velikostí vzorku; dobře popisuje, že se jedná pouze o vzhled do problematiky a výsledky šetření je třeba řádně ověřit na větším vzorku. Tabulka 1 výsledky dobře shrnuje; u výčtu kategorií (potažmo názvů podkapitol 7.1.3.1. a 7.1.4.1.) by bylo vhodné lépe specifikovat, že se týkají doprovázejících organizací, nikoli doprovázení obecně.

Závěrečná interpretace a diskuze nabízejí užitečné shrnutí – v určité míře se v nich opakují podobná tvrzení, autorka se nicméně snažila odlišit interpretaci od diskuze tím, že v diskuzi porovnává výsledky se zjištěními jiných autorů či poznatky z teoretické části práce, a pojmenovává rizika spojená s výzkumným designem.

Nejen z výsledného textu diplomové práce, ale z celé přípravy a komunikace s vedoucí práce je evidentní, že se autorka dlouhodobě pohybuje v oboru, velmi dobře se v tématu orientuje a má zájem na tom, aby byla její práce přínosná. Při sběru i vyhodnocování dat důsledně dbala na to, aby oddělovala svoji vlastní zkušenost od zkušeností respondentek, což se jí, myslím, podařilo velmi dobře.

Domnívám se, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, a v návaznosti na průběh obhajoby navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze dne 5. 6. 2023.

Mgr. Kateřina Hejnová, PhD.